

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

VI Saziv
Prolećna sesija

Komisija za spoljne poslove, dijasporu i strateške investicije
Sednica br. 28
Priština, 25.07.2018, 13:00
Zgrada Skupštine, sala N-204

Zapisnik

Učestvovali su: Predsednica - Time Kadrijaj, Dukagjin Gorani, Elmi Reçica, Evgjëni Thaçi-
Dragusha i Zafir Berisha.

Odsutni: Danush Ademi, Glauk Konjufca, Fitore Pacolli, Doruntinë Maloku-Kastrati i Srđan
Mitrović.

Iz Ministarstva za dijasporu i strateške investicije: Dardan Gashi, zam.premijera i ministar
za dijasporu sa saradnicima: Lorik Pustina, Shyhrete Gosalci, Burim Krasniqi i Avdyl Lipoveci.

Ostali učesnici: Gresa Maxhuni, KDI; Fjolla Vukshinaj, Liza Gashi, Germin; pripravnici i
medije.

Iz kancelarije Komisije: Manush Krasniqi.

Predsedavala je: Predsednica - predsednica Komisije.

Dnevni red:

- 1. Usvajanje dnevnog reda;**
- 2. Usvajanje zapisnika sa sednica od 12 i 20.06.2018.god.;**
- 3. Izveštaj Ministra za dijasporu i strateške investicije, g-dina Dardan Gashi;**
- 4. Razno.**

1. Usvajanje dnevnog reda

Dnevni red je usvojen bez izmena.

2. Usvajanje zapisnika sa sednica od 12 i 20.06.2018.god.

Zapisnici sa sednica od 12 i 20.06.2018.god. su usvojeni bez primedbi.

3. Izveštaj Ministra za dijasporu i strateške investicije, g-dina Dardan Gashi

Predsednica - u vezi izveštaja, je naglasila da je Komisija zainteresovana da bude informisana u vezi sa funkcionisanjem kulturnih centara, sprovođenja sporazuma između Kosova i Albanije u vezi dijaspore, izazovima u sprovođenju aktuelnog Zakona o dijaspori i aktivnostima koji se organiziraju ove godine za dijasporu, zahteva koji su proizašli iz organizacije Gremin u vezi prava glasa i zastupanja u Skupštini, zelenog kartona kao i o zahtevu o posebnom televizijskom kanalu za dijasporu.

Dardan Gashi – dao do znanja da je imao zajednički susret sa dijasporom i da zajedno rade sa Albanijom za otvaranje navedenog zajedničkog TV kanala. O zelenom kartonu, je rekao, da se to veže sa nepriznavanjem Republike Kosova od nekih članica asocijacije zelenog kartona i da već tri meseca se diskutira na političkom nivou biroa osiguranja Austrije i Kosova za pronalaženje rešenja. Do sada smo uspeli da smanjimo tarifu granične police sa 50 na 15 € i da se može platiti online. U vezi zastupanja dijaspore u Skupštini, on je rekao da su se pojavile više ideje, ali naj naglašenija je da budu 5-7 rezervisanih mesta. U vezi kulturnih centara je rekao da nema zakonske osnove u zemljama gde rade i kao takve moraju se zatvarati, radnici koji rade u tim centrima moraju se imenovati atašei za dijasporu, u našim ambasadama, u zemljama gde imamo najbrojniju dijasporu. U nastavku je do znanja da u sklopu realizacije Sporazuma sa Albanijom, naredne će se godine početi sa otvaranjem zajedničkih kulturnih centara, vodeći računa za zakonsku osnovu.

Predsednica – pitanje zelenog kartona i prava glasa dijaspore nisu pitanja iz domena dotičnog ministarstva ali ipak Ministarstvo mora da insistira u vladinoj koaliciji da izlazi sa konkretnim predlozima i da se ne čeka CIK da uredi to pitanje, kako bi se izbegli administrativni problemi i da se ne dekurajše dijaspora o značajnim procesima na Kosovu i naglasio da je najveći broj naših ljudi u dijaspori i usprotiv aplikacije odbijena je pravo glasa poštom. Istakavši da Austrija je spremna da u 5 godina pomaže za zeleni karton ali još uvek nema rezultata i pitala je da li je to izostanak političke volje da aplicira u ime Kosova ili poslovni interes dvoje – troje pojedinaca.

Dardan Gashi, u vezi granične police je rekao da su kosovske i austrijske kompanije privatne i država ne može uticati da preuzimaju odgovornosti za Kosovo. U zajedničkim susretima sa Svetskom bankom, biroom za osiguranja i ambasadorom Austrije, za koje se reklo da u imali dobru volju, ali sa finansijskog aspekta postoji nesigurnost finansijskih kompanija da na sebe preuzmu rizik. Poslednji pokušaj da ubedimo te kompanije je rekao da je da sa Centralnom bankom preuzmemo finansijsku garanciju na sebe. U nastavku je rekao da nije bilo prepreka da se bavi ovim pitanjem ali problem je Briselu i politički je prirode kao i članstvo u ostalim međunarodnim organizacijama. CIK je podbacio što se učešća dijaspora na izbore tiče, nije reagovala u dopisima i konceptima koji su im dostavljeni za poboljšanje stanja. U vezi glasovanja dijaspore, rekao je, da postoji mogućnosti da i bez ustavnih promena poboljša situacija, ali potrebna je pomoć od strane političkih subjekata.

Predsednica – zahtevala je od ministra da Komisiji dostavlja kopiju dokumenata koja su dostavljena CIK-u u vezi izbora dijaspore, kakao bi se i komisija obratila za preduzimanje potrebnih mera.

Evgjeni Thaçi-Dragusha – među ostalog se zahvalila na saradnju i konstruktivan rad Ministarstva u toku rada za nadzor sprovođenja Zakona o dijaspori i iseljeništvu i rekla da su od Ministarstva dobili pismene odgovore u vezi navedenog zakona. O zelenom kartonu je rekla

da smo u Skupštini imali dugu raspravu i izglasana je Rezolucija koja podržava Komisiju za budžet da koordinira posao u vezi članstva Kosova u zeleni karton.

Ona je naglasila da se nada da ćemo novim zakonom o dijaspori rešiti problem kulturnih centara ali i Zakonom o javnim nabavkama i odgovornostima. Na osnovu člana 10 aktuelnog zakona, naglasila je da u sklopu Muzeja Kosova nije formiran sektor za dijasporu i iseljeništvo, što bi bilo potrebno.

Predsednica – je rekla da Ministarstvo dijaspore u saradnji sa MSP-om su u fazi izrade Zakona o MSP-u i spoljnoj službi i njime bi mogli predvideti član kojim se pokriju kulturni centri.

Shyhrete Gosalci, u vezi člana 10 Zakona, u prvom mandatu se diskutovalo da se sklapa sporazum sa Ministarstvom kulture gde će se obuhvatiti sekcija arhivskih materijala spoljni eksponenata i da su izradili pravilnik, koji zbog izostanka političke volje nije usvojen. Ministarstvo je imalo i odgovornu osobu koji je prikupio mnogo materijala i dostavio u Muzeu, ali nije nastavljeno zbog izostanka političke volje.

Time Kadrijaj – je rekla da je na osnovu izveštaja vidi se da je Ministarstvo identifikovalo svoje probleme i pitala kada će početi njihovo rešavanje. U vezi glasovanja je rekla da je zabrinjavajuća činjenica da od 700.000 predstavnika dijaspore, na Kosovu je došlo oko 10.000 glasova. Ona je rekla da Komisija zajedno sa Ministarstvom mogu pozvati CIK na razgovor i da se razmatra mogućnost olakšavanja glasanja u dijaspori. Ona je pohvalila organizovanje aktivnosti „Dani dijaspore“ s obzirom da se dijaspora oseća dobro u bilo kom gradu gde se ta aktivnost organizira. Na kraju ona je pitala: zašto nisu pozvani članovi Komisije na organizovanom okruglom stolu, od strane Ministarstva, na temu: „Uloga žene u dijaspori“.

Dardan Gashi - je rekao da su problemi identifikovani i da se počelo sa rešavanjem, kao što je zatvaranje kulturnih centara. Određeni aspekti zelenog kartona su okončani ali ostali deo uskoro će biti okončan. O aktivnostima dijaspore je rekao da imaju sporazum sa 15 opština i da se počelo sa Gnjilanom pa Prištinom sa ženama proizvodnje kućne radinosti i da će biti okončano 1.avgusta u Prekazu i 2.avgusta u Prištini gde će se dodeliti nagrade aktivistima u vezi dijaspore, to će se održavati u rezidenciji pokojnog presidenta Rugova, po prvi puta. U vezi web-str. Ministarstva, identifikovan i rešen i ovaj problem, zatvorena je stara a otvorena je nova web strana koja će se uskoro lansirati i izrađena je unutrašnjim snagama, bez tendera. Platforma za registrovanje dijaspore je reaktivirana i reformatizovana unutrašnjim budžetom. Budžet Ministarstva dijaspore je najmanji a zahtevi su za aktivnosti velike, kao na Kosovu tako i u dijaspori. Godišnje je za te aktivnosti predviđen maksimum od 100.000,00 €. On je informisao da je Centralna banka prijavila da je u 2017.god. bilo oko 740 miliona € doznaka iz dijaspore a Ministarstvo izdvoji samo 100 hiljade € za dijasporu, a to je relacija koja se ne slaže i mora se poboljšati.

Vjosa Osmani -Sadriu - u jednom od poslednjih izveštaja pre usvajanja budžeta, Komisija je od ministra zahtevala informaciju o budžetskim zahtevima Ministarstva, s obzirom da Komisija može predložiti amandmane i da Ministarstvo nije postavilo nijedan zahtev za dodatni budžet. U nastavku je zahtevala od ministra da identifikira budžetske zahteve i ako se ne usvajaju u Vladi da se obraća Komisiji koja amandmanima može zahtevati povećanje budžeta za pokrivanje aktivnosti Ministarstva i pitala ministra dali su bile efikasne njegove posete u inostranstvo za promovisanje i približavanje odnosa sa dijasporom.

Zafir Berisha - u vezi cifre od 700 000 iseljenika, rekao je, da je broj mnogo veći i pitao dali je okončan proces popisa dijaspore. O zatvaranju kulturnih centara je mišljenja da je vulgaran čin i da se problem mora rešiti drugačije jer je naša dijaspora u većim zemalja organizovana ali

ne dostaje ovlašćena osoba iz diplomatskog osoblja koji učestvuje u tim organiziranjima i da im pomaže. Poslednja ideja da se organiziraju susreti na Kosovu na ovaj način nije loša, možemo vas podržavati budžetom ako imate ideje i projekte u kojima se zahteva naša podrška. O glasovanju dijaspore je pitao o rezultatima o glasačkom registru i da li je nešto ostalo da nije urađeno do sada. U nastavku je pitao ministra o njegovoj ulozi i šta je urađeno u toku poste Delegacije Vlade u Briselu.

Dardan Gashi, fizički proces popisa dijaspore je okončan sa 300.000 registrovanih lica ali nastavlja se elektronskim putem – digitalno. On je rekao da na granici gde se plaća polica osiguranja pružaće mogućnost registrovanja dijaspore i pokušavaju da kroz web-strane i ambasada da nastavljaju sa ovim procesom ne samo za pojedince nego i za nevladine organizacije, udruženja i biznise. U vezi njegove posete u Briselu, kao deo delegacije, susreli smo se sa predstavnicima State departmana, SAD-a, g-đom Mogherini i komisionarom Avramopoulosom u vezi liberalizacije viza i daljim koracima. Vlada nije učestvovala ni u jednom susretu koji se može nazvati pregovaračkim. Sa g-đom Mogherini i sa predstavnicima Američkog state departmana, se diskutovalo o potrebi obuhvaćanja opozicije u procesu.

Elmi Reçica – sviđa mi se odaziv ministra i da je to najbolji način za komuniciranje i saradnju. Kada je reč o dijaspori, on je rekao da nije reč samo o brojkama, nego i o kvaliteti koju ima naša dijaspora jer nije ona iz prethodnih godina nego razvijena i koja je snažno prodirala u institucijama zemalja gde žive. U nastavku je pitao koje su mogućnosti organizovanja dijaspore prema albanskim zajednicama Kosova, Albanije, Makedonije i Crne Gore i kako da se koriste mogućnosti koje država daje. Što se strateški investicija tiče, mi Albanci, kao pojedinci smo snažni ali imao problem u ekipnom radu, problem koji se odražava i kod naše dijaspore. U nastavku je pitao koliko možete da utičete ali i mi sa vama kod strateških investicija kao što je Brezovica, da se dijaspora ujedini i investira. On je rekao da smo u toku razgovora za povećanje budžeta ali budžet će biti takav jer nemamo ekonomski razvoj i ako nemamo investicija imaćemo problema i za pokrivanje neophodnih zahteva i potreba.

Dardan Gashi, u vezi albanske zajednice, ideja je sporazuma kojeg imamo sa Albanijom i delimično sa Makedonijom je da ne bude odvajanja dijaspore Kosova, Albanije, Makedonije i Crne Gore nego da bude dijaspora sa etničkog aspekta. Posete u inostranstvu se odvijaju uglavnom sa g-đinom Pandeli Majko a koji puta i sa ministrom Makedonije. On je informisao i o poseti u Italiji i susretima sa Arbrešima i njihovom jeziku, koja nije prisutna u školama. U vezi toga je rekao da je saradnja sa ministrom Majko i gradonačelnicima Arbreških opština susreli smo se sa italijanskim zvaničnicima koji su dobro prihvatili zahtev da se Arbreški jezik uči u školi. Što se strateških investicija tiče, imamo najmanje 4 potencijalna, od kojih su dva zajedno pregovarali sa Svetskom Bankom i IFC-om za podršku o projektima energetike na Kosovu i očekuje se da će u toku ove godine početi da investiraju. Ministar je informisao o potpisivanju memoranduma saradnje sa Kosovskom agencijom za privatizaciju, putem koje je Ministarstvo predato niz aseta zbog većih mogućnosti koje daje Zakon za strateške investicije za takav proces neto proces privatizacije. On je rekao da će Ministarstvo u septembru zajedno sa KAP-om i KIESA-om prezentirati u SAD i Evropu asete koje pruža Kosova gde je uključen hotel „Grand“, Brezovica i nekoliko rudnika i ostale interesantne asete interesantnih za strane investitore.

Elmi Reçica, u vezi organizovanja kulturnih centara u Ženevi i Berlinu, gde ima mnogo Albanaca, je rekao, da ako se oni ujedine i biraju svoje predstavnike imaće podršku i predstaviće sve segmente. Zajedničko organizovanje Albanske zajednice po svetu je bolji korak od kulturnih centara ali za to je potrebna duboka studija i koordinacija, da bi se ne proizveo drugačiji efekat.

Dukagjin Gorani, - među ostalog je pitao ministra o zajedničkoj televiziji o dijaspori i da li postoji neka grupa ili ovlašćena ekipa koja će se time baviti ali i rok za realizaciju takvog zajedničkog projekta. U nastavku je pitao i o kulturnim centrima, kako je moguće da nisu funkcionalni, da se smatraju ilegalnima što je kršenje.

Dardan Gashi – kulturni centri nisu ilegalni ali za njihovo otvaranje je potrebno da se razjasni njihov status. Iste nemaju neku ulogu i njihove su aktivnosti veoma retke. Prema tome Vlada će ispraviti ovu grešku.

Lorik Pustina - je rekao da na zahtev dijaspore naš i ministar Albanije su se dogovorili da Albanska televizija otvara poseban kanal za dijasporu u postojećim satelitskim frekvencijama i rekao da će nakon odmora biti održan zajednički susret, jer je do sada bilo samo telefonskih razgovora i neformalnih dopisa. Prema dinamici, inauguracija tog programa se očekuje da bude do kraja godine i da će program za tu televiziju proizvesti Televizija Kosova i Albanije, ali i program proizveden u dijaspori. Za otvaranje ovog kanala, nisu predviđene budžetske implikacije jer će se koristiti postojeći aseti, naglasio je Pustina.

Sednica je završena u 15:10.

Predsednica Komisije,

Vjosa Osmani-Sadriu

Pripremljeno je:
Osoblje za podršku Komisiji.